



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8200/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Весне Станковић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Славица Росић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Виолета Бојовић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 143/22 од 13.04.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 143/22 од 13.04.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Првим ставом изреке пресуде Основног суда у Крагујевцу П2 530/20 од 24.11.2021. године усвојен је тужбени захтев, па је тужени делимично лишен родитељског права над малолетном ВВ у погледу давања сагласности за промену пребивалишта детета и то из Републике Србије у Републику ..., као и у погледу промене пребивалишта на територији Републике Другим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Првим ставом изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 143/22 од 13.04.2022. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Крагујевцу П2 530/20 од 24.11.2021. године. Другим ставом изреке одбијени су као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду сходно члану 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) у вези са чланом 202. Породичног закона, па је оценио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. у вези са чланом 8.

ЗПП, с обзиром да чињенично стање утврђено у првостепеној пресуди одговара доказима изведеним сходно члану 228. ЗПП. Према члану 407. став 1. ЗПП, ревизија се не може изјавити због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању из ванбрачне заједнице, која је трајала од 2012. године до 10.03.2019. године, парничне странке имају заједничку малолетну ћерку ВВ, рођену дана ... године. Тужени је радио у ..., поседује документа те државе, а у Републици Србији је регистровао предузетничку радњу за поправку и продају половних уређаја које набавља у Тужени тренутно живи у кући својих родитеља у Србији и у породичном дворишту гради кућу. Малолетна ВВ од рођења живи са мајком која је незапослена и која намерава да се са дететом пресели код своје мајке, која као здравствени радник годинама живи и ради у ..., чему се тужени противи сматрајући да би промена животне средине за дете била стресна. Малолетна ВВ није укључена у родитељски конфликт, привржена је родитељима, задовољна је начином на који се о њој старају, а у случају сепарације себе види са мајком, са којом је све време живела током очевог боравка и рада у У разговору пред радницима органа старатељства малолетно дете је навело да са оцем нема редовне контакте, јер је он често одсутан из Србије, а мајци и баки по мајци привржена је, јер у ... редовно проводи годишње одморе. На заједнички разговор дана 03.02.2020. године, чији му је термин непосредно саопштен, тужени није приступио. Из извештаја Градске управе ... на ..., приликом кућне посете утврђено да мајка тужиле сама живи у стану површине 40м², да је стан уредно одржаван и подесан за посету и трајни боравак детета, због чега исте не би требало ускраћивати у интересу развијања здравих веза баке и унуке. Центар за социјални рад у Крагујевцу проценио је да је малолетна ВВ у узрасту када има израженију спобосност прилагођавања и капацитет за учење и да се код ње не уочава бојазан због промене животне средине. У разговору са психологом дете је оцењено као способно да се емотивно одреди према стварима које му се свиђају или не свиђају и изричито је изјавило да би волело да се пресели у ..., сагласно чему је закључено да интелектуални капацитети и социјално-емоционална зрелост малолетне ВВ пружају гаранцију успешне животне адаптације у новој средини.

Код овако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је оценио, да је противно жалбеним наводима, правостепена пресуда сагласна Конвенција о правима детата („Службени гласник СРЈ“ број 15/90), те члану 260. став 1. и члану 270. Породичног закона, јер је на основу утврђеног чињеничног стања ожалбена одлука донета уз уважавање мишљења органа старатељства и најбољег интереса малолетног детета. Околност да пресељење у другу државну није лична жеља детета без утицаја је на правилност донете одлуке имајући у виду да је јасно изражена жеља малолетне ВВ да се са мајком пресели у ... мотивисана урођеном емотивном везаношћу за родитеља са којим континуирано живи од рођења и базичном потребном за сигурношћу, а постојећи узраст детета од ... година, комуникативног и социјално-емоционално зрелог, указују на апсолутну адаптивност и лако уклапање у нову школску и општу друштвену средину.

Према становишту Врховног касационог суда, неосновано се ревизијом оспорава закључак нижестепених судова о основаности тужбеног захтева за делимично лишење туженог родитељског права у односу на малолетну ВВ, који је заснован на правилној примени материјалног права.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да су у свим активностима које се тичу деце, од примарног значаја интереси детета без обзира да ли их спроводе јавне или приватне институтције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да

се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца, који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбом члана 77. став 3. Породичног закона прописано је да један родитељ сам врши родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Чланом 266. став 1. Породичног закона прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Чланом 270. Породичног закона прописано је да је пре доношења одлуке о заштити права детета и о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и имајући у виду извештај надлежног органа старатељства, датог уз уважавање мишљења малолетног детета које је способно да изрази своје мишљење са којим родитељем и где жели да живи, сходно узрасту и полу детета, његовим жељама, потребана и емоцијама, као и процењену родитељску способност оба родитеља, Врховни касациони суд је оценио да је правилан закључак нижестепених судова да пресељење у ... са мајком, као законском заступницом којој је поверено самостално вршење родитељског права, неће нарушити најбољи интерес малолетне ВВ. Најбољи интерес детета, којим је сходно цитираном члану 3. Конвенције о правима детета и члану 6. Породичног закона суд дужан да се руководи у спору за заштиту права детета, представља правни стандард који се цени с обзиром на узраст и пол детета, његове жеље и осећања, зрелост и емотивне потребе. Сходно члану 67. Породичног закона родитељско право изведено је из дужности родитеља и постоји само у мери потребној за заштиту личности, права и интересе детета, те у ситуацији када се промена пребивалишта не одражава неповољно по дете и у битном не утиче на могућност одржавања личних односа између детета и родитеља који не врши родитељско право, противљење промени пребивалишта детета, сходно члану 78. став 3. у вези са чланом 82. став 1. и 4. Породичног закона, представља разлог да се тај родитељ лиши права да одлучује о промени пребивалишта детета.

Противно ревизијским наводима, нижестепене одлуке донете су уз дужну пажњу и уважавање мишљења детета способног да слободно формира и изрази своје мишљење (члан 65. Породичног закона), те уз поштовање права детета на обезбеђење најбољих могућих животних, здравствених и образовних услова (чланови 62. и 63. Породичног закона), које су сагласно члану 71. став 1. Породичног закона родитељи дужни детету да обезбеде према својим могућностима.

У складу са наведеном правном аргументацијом, по оцени Врховног касационог суда ревизијом се неосновано оспорава правилност примењеног материјалног права.

Водећи рачуна о разлозима правичности, сходно члану 207. Породичног закона, правилно је донета одлука о трошковима поступка, с обзиром да се о неопходним издацима насталим поводом вођења парнице по слободној оцени одлучује у сваком конкретном случају.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Како туженикова ревизија није усвојена, то је сходно члану 165. став 1. ЗПП, као неоснован одбијен његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић